

Ontdekkingsreis van 167 kunststudenten

door
Herman Rosenberg

Het lijkt een hemelbed, een bed dus met een hemel. Maar de hemel is hier een hel. Wie gaat liggen op het matras van oude vloerdelen en omhoog kijkt, ziet op een reeks schermen verschrikkingen uit Afrika voorbijtrekken. Kunstenaar Ciska de Hartogh (45) schiep met dit bed een monument voor haar herinneringen. Ze heeft een deel van haar leven in Afrika doorgebracht en daar voor hulporganisaties gewerkt. Vandaar. "Dit hemelbed is eigenlijk een huilbed", legt ze uit.

Het indrukwekkende kunstwerk is deze week te zien in de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten (KABK) in Den Haag. De afgestudeerden van dit jaar, 167 in getal, presenteren daar hun examenwerk. De hele academie is herschapen in één groot museum voor actuele kunst.

Werken zoals dat van De Hartogh 'konden' eigenlijk heel lang niet. Kunst met een boodschap was uit. Maar nu mag het weer, zoals ook blijkt op de grote internationale manifestaties als de Biënnale (Venetië) en Documenta (Kassel). In een andere zaal van de Academie is het ook al raak. Fatima Barzngé (37) toont er grote doeken, met een soort geketende objecten. "Ik wil hiermee uitdrukken dat de oorlog een gesloten wereld is, met eigen wetten."

Maar niet alle afgestudeerden zijn zo zwaar op de hand als deze twee

Fatima Barzngé met haar schilderijen, die de afgesloten wereld van de oorlog verbeelden. foto Harry Verkuylen

studenten van de deeltijdopleiding. In het grote trappenhuis staat een apparaat afschuwelijk lawaai te maken. In deze 'ferrofoon' van Léon Spek (24) krast ijzer op ijzer. Dat is net zoiets als nagels op het schoolbord, kippenvel dus. Léon: "Hij is gemeen, ja. Toch is dat niet echt de bedoeling. Dit is de klank van staal."

In weer een andere ruimte is een videoproject te zien. Op het ene scherm zijn malende trappers van een fiets te zien met voeten erop, maar het rijwiel komt niet vooruit. Op een ander scherm zien we de hele eenzame fietser zwoegen. Een stem vertelt het verhaal. De maakster van het geheel, Margo Onnes (21), vat het samen: "Hij is op weg naar de Megastores om

dingen te kopen. Hij denkt dat hij daar gelukkig van wordt, maar dat is niet zo. Daarom koos ik voor het beeld van het zinloze gefiets."

Liv Rganhild Kjellman maakte een compilatie van interviews met bewoners van een heel klein dorpje in het noorden van haar vaderland, Noorwegen. De een na de ander vertelt hoe fijn het leven daar is, in alle rust en stilte. Maar het licht er net iets te dik op. Hier wordt de eenzaamheid overschreeuwd. Juist dat wil de kunstenaar bloot leggen.

Linda Braber (27) koppelde in haar project 'Kamer 403' de fotografie aan het thema dementie. In drie filmpjes vertelt een demente vrouw over een foto uit haar

jeugd en telkens is het verhaal net iets anders. Braber maakte daarnaast een fotografisch overzicht van haar eigen leven en vult dat dagelijks aan, alsof ze wil zeggen: al word ik dement, ik zal altijd weten wat de betekenis is van die foto's.

De eindexamen-expositie van de KABK is dit jaar van een overonderende variëteit. En het overkoppelende thema, 'Discover', komt bijzonder goed uit de verf. Maar, 167 nieuwe kunstenaars, is voor hen allen een bestaan in de kunst weggelegd? De Vereniging Nederlandse Theatergezelschappen en de Federatie van Kunstenaarsverenigingen lieten vorige week weten dat er te veel studenten zijn in de cultuursector.

Jack Verduyn Lunel, directeur van de KABK, voelt zich niet aangesproken. "Hoe stel je vast hoe veel kunstenaars een samenleving nodig heeft? Ik geloof niet dat er snel een overschot zal ontstaan. Daar komt nog bij dat wij meteen aan de poort al streng selecteren. Drie van de vier aanmeldingen wijzen we af. We richten ons op het talent. Dat kun je zien op onze tentoonstelling. Ik vind de kwaliteit erg hoog."

TENTOONSTELLING

Overzicht eindexamenwerk,
Koninklijke Academie,
Prinsessegracht 4.
Geopend: maandag t/m vrijdag
10.00-20.30 uur, zaterdag 10.00-17.00
uur, zondag 12.00-16.00 uur.
Toegang gratis. Te zien t/m 3 juli.